

Előfizetési árak:

Egész évre . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-u. 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó föl-
szólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. s.
a kir. tábla átellenében.
hová a lap szellemi részéi
illető minden közlemény
int. zendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl

Nagyhéten.

Pécs, 1897. Április hó 15.

(* *) „Küszöbén állunk a husvétünnepnek. Térjen magába mindenki, vizsgálja meg lelkiismeretét, tiszta-e, igaz-e? E szavakkal végezte a főrendiház legutolsó ülésén Prónay Dezső b. lesújtó beszédét a kormányzás ellen.

Ugyan hol kezdjük a kérdést? Kinél? Lent, vagy fent? Leszálljunk talán előbb a néphez, az állam talpazatát képező közönséghez, avagy előbb a néprétegek alapzatán emelkedő állami hatalom illetéktelen letéteményeseit kérdezzük meg az ünnep küszöbén, a szent nagy hét legnagyobb napján, ma nagycsütörtökön, midőn ősi szokás szerint még a zsványok is gyónni szoktak: hogy tiszta-e a lelkiismerete.

Kezdjük elmékedésünket az események koronáján, a királyi ügyészből címzetes miniszteri tanácsossá avanszírozott Jeszenszky Sándor kitüntetésén.

Ez a jeles férfiú jelenleg a Bánffy báró esze. Hogy nem a legjobb miniszterelnökre nézve jellemző, hogy még ilyen kaliberre is rászorult.

Tökéletessége az, hogy a kabinet feje tökéletlen, ebben rejlik az ő nagy ereje és hatalma. Mikor a miniszterelnök nagyon

sarokba szorul, hozzá folyamodik segítségért, vele stilizáltatja meg beszédét.

Rossz beszédek ezek, de hát a miniszterelnök szájából hallva őket, hatást tesznek, mert az ember mindig elgondolja: Istenem, milyen lenne az, ha maga a szolnok-dobokai exfőispán eszelné ki?!

Ezektől eltekintve, nagy ember ő, már mint Jeszenszky Sándor. Olyan műre tekinthet vissza, a melyért más országokban kiűtött volna a forradalom, lámpásokra huzták volna a minisztereket és a parlamentet a levegőbe röpítették volna.

Az utolsó választási hadjáratot értjük. Mert Bánffy b. firmája alatt Jeszenszky csinálta meg azt. A miniszterelnök volt az üzlet főnöke, a miniszteri tanácsos pedig a prokuristája. Bármit tett a prokurista, jól tett. Jeszenszky minden intézkedését jóváhagyta a főnök.

Igy hát a választások alatt tulajdonképpen ő volt a főminiszter, de felelősség nélkül, azt magára vállalta a főkegyelmű kegyelmes ur. Természetes, hogy szabadon folyt a vásár, repülhettek a csendőrök golyói, folyhatott a vér patakszámmra. Hisz a miniszterelnök felelt érte. Az pedig nagy ur, mindent eligazíthat.

Méltó lett ezután az eszközökhöz az eredmény. A parlamentbe olyan többség vonult be, amely úgy erkölcsi, mint poli-

tikai tartalomra nézve kétségbeejtett minden józan gondolkodót és gyászba borította az alkotmányosság Geniuszát, de nem Bánffy bárót. Az örvendett neki és elismerését fejezte ki a felelőtlen miniszterelnök iránt. Bizonyosága az elismerésnek az is, hogy a kegyelmes ur a királylyal ordót adatott miniszteri tanácsosának. A hivatalos lap a napokban közölte, hogy Jeszenszky Sándor a Lipót-rend nagykeresztjét kapta. Ha rendjel valaha érdemes embert tüntetett ki, akkor méltán érte Jeszenszkyt a kitüntetés. Neki olyan érdemei vannak, melyekért csak az Ur Isten bocsáthat meg neki, Magyarország soha.

Ime, a dicső, az ezredéves haza, hol élnünk, halnunk kell, mely bölcsőnk és sirunk is: a piszok és szemét Golgotha hegyén, a szégyen és gyalázat keresztfáján kiszögezve, immár csaknem haldoklik. Ide hurcolták, a kufárok és farizeusok által felbérelt, megvesztegetett és lerészegített tömeg kipellengérezte. A nemzeti közérzület drága koronája helyett a gúny töviskoronáját fonták fejedre. Szegény hazánk, szegény magyar hazánk!

Bánffy drabantok lándzsásai között hurcoltattal Pilátusod elébe. Szegény haza, ott állasz Pilátusod előtt, aki mossa kezét s bőrdre alkuszik az osztrákkal, elértél tehát Kálváriadra, hogy úgy érezzed magadat, mint Krisztus a keresztfán.

A „Pécsi Figyelő” tárcája

Szent sirok.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

Minden jóra való magyar, ki Konstantinápolyba kerül, elzarándokol a szent Benedekről címzett galatai zárda kis templomába, hogy a két kőlap föliratát, melyek egyike II-ik Rákóczi Ferenc, másika anyjának Zrinyi Ilonának emlékére vonatkozik, elolvassa, lemásolja, emlékezetébe.

A Teké-utcából, a galatai őrtorony átellenében, balra a „Kücsük Hendek-” utca nyílik, hol egyszerre szembetűnnek a lazaris-ták zárdájának terjedelmes épületei s ódon harang-tornya. A zárda melléképületeinek egy része a pérai domb oldalán fekszik s onnan van az új bejárat. Hetvenkét fokú szép márvány lépcső vezet le az udvarba, hol a rendnek nevelő intézete is fekszik. A szerzetesek régi lakát most alakítják át. A régi bejárat Galatában van, a „Kümrü alti” utcában. Ott az egész környék egy sárfészek. Magas kőfal mellett elhaladva, a genuaiak idejéből való csúcsives kapun át jutunk a kis udvarba. Huszonhét fokú nyílt lépcsőzet vezet ott föl egy előcsarnokba. A lépcsőzet oldala a harang-torony fala. A lépcsőzet terrászra

vezet, melynek födelét öt iv tartja. Itt haladt fel annak idejében a hontalanok kesergő csapatja a megdicsőültek holttetemeivel az egyházba, mely az emeleten létezik; alatta egy ruhatisztító boltja van s más kézművesek tanyáznak.

A templomnak három hajója van, egy fő- és négy mellékoltárral. Román stílusú épület lehetett, de több ízben átalakították. Bensejének hossza tizenhét méter és negyvenegy centiméter, szélessége valamivel több.

A jobbfelüli hajó végénél ódon vas korlát zárja el a helyet, melyet szent Anna kápolnájának hívnak. Ennek faoltára új; néhány, görögizlésű, ezüst lappal borított kép van rajta alkalmazva. Az oltárral szemben állva, jobbra a kápolna alakja alatt van Zrinyi Ilonának, II-ik Rákóczi Ferenc édes anyjának fehér márvány emléklapja, mely egy méter és kilencven centiméter széles és hetvenegy cm. magas. Az abba bevéselt latin felirat ismeretes, mert számtalanszor volt közölve újabb időkben is. Zrinyi Ilona porhüvelye az oltár másik oldalán, az ugynevezett evangélium-részen nyugszik a padozat márvány lapjai alatt, a kőlapokkal tödött üregben, az oltártól lábbal a főbejárat felé. Azt a tőrséget foglalja el, mely a fő és mellékoltár lépcsője között esik. E tér szélét korlát keríti be. A kápolna fülkéje, melyben az oltár van, kis hely s itt, az oltár falépcsőjétől egy méter távolságra, azzal egyenközűen,

mint a kőpadozat kiegészítő része, fekszik ama kőlap, melyet a magyar nemzet „Kábá”-jaként kellene tekintünk: II-ik Rákóczi Ferenc emlékének fehér márvány lapja.

Ennek latin felirata még ismeretes honfitársaink előtt. Szembeöltő, hogy e feliratokban a Rákóczi név különféleképp van írva, valamint az ő Rodostóban elhunyt hiveinek pusztuló-félben lévő sírlapjain is. Így a Bercsényi Miklósén így: Rakoczi; udvarmestere Sibrik Miklósén: Rakoczy; gróf Esterházy Pálén így: Rakotzi. A fejedelem szántóföldjén általa létesített kutnak (madsar tsesmeti) feliratán pedig: „Ragozzi.”

A szent Benedek-zárda templomában levő fölirat fölött a Rákóczi címerének körvonalai vannak bevésve s ezek úgy, mint a betűk s a kőlap szélén levő csikok fekete festékkel vannak kihuzva. Feltűnő az is, hogy a föliratban Rodosto, hol a fejedelem meghalt, nincs említve; Zrinyi Ilona emlék feliratán pedig annak első sora (hic requiescit ab heroicis laboribus) a szintén Nikomédiában 1705-ben elhunyt második férjének Tökölly Imrének ugyanott (Izmidben) létező emléklapja feliratának első sorával egyenlő.

Százhatvankét éve, hogy nemzeti szabadságunk dicső hőse, II-ik Rákóczi Ferenc, miután hatalmát s honát elveszté, s csak a török védelmezte, bevégező földi pályáját, melyen, mint legyőzött is csak olyan nagy volt, mint akkor, midőn elszánt bajnokait

No de így kellett ennek lennie, így volt megírva a sors könyvében. Pedig hányszor járta meg már ez a drága haza a megváltás kálváriáját, hányszor rebegte el vértanui keresztfáján: beteljesedett; hányszor szúrták át szívét is, nehogy föl-támadjon.

Csak nem régiben ünnepeltük Nagy-Károlyban a haza lánglelkű költőjének emlékét, ki több, mint félszázad előtt sirta el a nemzet keservét: „M megbűnhötte már e nép a multat s jövődöt!” Pedig még ezután következett az 1849. és 1850., a hazának újabb keresztrefeszítése, melynél borzalmasabbat a világ alig látott.

Ujabb találmány, a Bánffyé, hogy a vérpad helyett szégyenpad is van a világon. Ezen van most a mi hazánk is. Nyolcszázezer választónak volt joga hozzá, hogy megmentse a hazát a szenny és piszok kálváriáján való meghurcolástól. Mindenki láthatta, hogy Bánffy báró merényletet tervez a haza ellen, hisz a talajt idején előkészítette arra, hogy megmutassa Bécsnek, hogy nincs többé szükség Világosra, aradi vérfürdőkre, nem kell többé lándzsával átdöfni a nemzet szívét. Pénz és pénz kell, minél több pénz, ennek segítségével önkéntes járomba hajtja a nép nyakát, s amit az erőszak nem tudott keresztülvinni, a bor és pálinka gőzébe fullasztott népen végrehajtják a kufárok nemzetgyilkos terveiket, Ausztria parancsszavát s rabszolgák maradunk talán az idők végéig, ha meg nem mozdul a nemzet alvó lelkiismerete.

Szálljunk tehát magunkba, hisz ma van a töredelem napja. Szálljon magába az a sok százezer választó, akik jó pénzért, haszonért szavazataikkal hozzájárultak, hogy e drága hon a szégyen és gyalázat Kálváriáján újból meghurcoltassék. Vezekeljének, szólaljon meg lelkiismeretük s kérjék a magyarok istenének bocsánatát, aki talán végtelen irgalmában megbocsátja nekik az öntudatlan hazaárulást is.

csatákba vezette. E napot megünneplendő, elmondunk az ő emlékére vonatkozó adatot, melyek vagy csak kevéssé, vagy pedig nem is ismeretesek.

Hivei öt végőhajtása szerint, bizonyosan édes anyja mellé temették. Tehették azt annál inkább, mert a zárda akkori urai: a jezsuiták,*) méltán tisztelgették ama buzgó katolikus fejedelmet, ki a török kormány által Rodostóban neki ajándékozott két házat s az ahhoz tartozó szántóföldet egy magyar plébánia alapítására hagyta, mely létezik ma is, ámbar nem mint magyar plébánia, s folyvást élvezi az ő hagyományának javadalmait.

A fejedelem egyik legbizalmasabb hive: zágonyi Mikes Kelemen is úgy írja Rodostóból kelt leveleiben, hogy anyja mellett fekszik a fejedelem. Az említett feliratos kőlap azonban nem ama hely közelében van, hol anyjának jól ismert sirja létezik, hanem a kápolna másik részén. A zárda jelenlegi főnöke is bizonyítja, hogy midőn a padozat javítása végett a kőlapokat eltávolították, az emléklap alatt nem találtak sírűreget. Bárhol nyugszik is a nemzeti hősi földi maradványa, az emléklap nekünk szent ereklye.

A kolostor főnöke érdeklődő magyaroknak szívesen mutatja meg egy 1839. augusztus hó 18-áról kelt irat másolatát, melyet az időben három lazarista páter írt

*) A lazaristák, kik francia alattvalók, csak e század eleje óta bírák e zárdat.

Hírek.

Pécs, 1897. április hó 15.

Levél nagypéntekre.

Lészen pedig ez a mai írásom korán sem Jeremiás siralmáról, melyet ma énekelnek a templomokban, hanem a deficitről és sikkasztásokról. S azt hiszem szomorubb témáról nem írhatnék nagypéntek gyászához illő levelet . . .

A halottak száma ijesztő módon növekszik. Nem azoké, kik a természet örök és megmáshatatlant törvényeit követve, pihennek el, mert éveik beteltek, idejük lejárt; a statisztika, mely ezeket nyilvántartja, nem mutat ki változást a halálzási arányokban. — de növekszik azoknak a száma, kik testi és szellemi erejük teljes birtokában, ép tagokkal és viruló egészségben — száműzik magukat a polgár-halál rideg birodalmába, vagyis az erkölcsi halottakhoz.

Ezek a sűrű erkölcsi elhalálózások: szomorú jelenségei az elfajulásnak, mely talán nem is annyira az egyén bűne, mint a koré. Utóvégre is azok az emberek, kik csak azért követik el a rosszat, mert kedvük, gyönyörük telik benne: a ritka kivételekhez tartoznak. Azoknak, kik annyira ellentétbe helyezkedtek a társadalom felfogásával és ítélkezésével, hogy kénytelenek reá nézve megsemmisíteni, kik vagy beszednek egy ólomlabdacot, vagy pedig rezignálva eltemetkeznek a börtön falai közé, azoknak a leg-többje nem önjerejéből, hanem gyöngeségből hagyta el a becület nehéz útját és lépett a bűn ösvényére.

Mert életviszonyaink, fájdalom! olyanok, hogy könnyen ráterelik az embert. Társadalmi életünk délszaki kerthez hasonlít, melynek buja szépségű, de láztlehelő növényzete közt sűrűn nő a kísértés meregfája. Korunk tulságosan hódol az anyagnak és szívesen megtagadja elismerését a legelőke löbb szellemi nagyságtól is, ha ez nem tudja előkelőségét külső megjelenésében is érvényre juttatni. Megköveteli a disztinkciót a ruházatban, az öltözék kifogástalan új divatu szabásában, ha keveset is törődik azzal, vajjon ki van-e az előkelő szabóműhely számlája egyenlítő. Nagyon lábra kaptak költséges szokások, melyek alól a jobb körökhöz tartozó ember büntetlenül magát ki nem vonhatja. A szórakozások közt a játéknak jutott

a legnagyobb szerepe, de nem annyira a testedző, mulattató sportjátékoknak, mint a tulfogadásoknak: a kártyának. A kaszinók és klubok csupán a kártyázás kedvéért lát szanak létezni és mindenestre legfőképen a kártya jövedelméből fedezik kiadásait. A kártyapénznek és biliárd pénznek kell behoznia egy kávéház bérleti összegét, ha a vállalkozó üzlet tulajdonos prosperálni akar.

Es nemcsak a férfiakat köti le a zöld asztal, hogy mellette egész éjjeleket viraszának át és kockára tegyenek egy lapra is sokkal nagyobb összeget, mint a mennyit ki tesz a napi jövedelmük, — hozzászoktak a nők is, hogy örömet forgassák az ördög bibliáját, hiszen ők is akarnak nyerni: annál is inkább, mert a vesztes ugyanis mindig a férj.

Az a férj, kinek oly sokszor van oka megbánnia, hogy oktalanul belevezett a házasság nyugtalan révébe, mert felesége ugyan finom izléssel rendezi be a nagy költséggel bérelt lakást, tele rakja szépen faragott butorokkal, finom kárpitokkal és drága szőnyegekkkel, de azért a gazdának — több eséléd is késsen áll, hogy kényelmét szolgálja; otthon nincs, legalább nem igen ér reá, hogy azt élvezze, mikor majd minden idejét lefoglalja a gond, hogy honnan teremse elő azt a tömérdek pénzt, melyet háztartása elnyel, mivel fizesse ki felesége jour-jainak költségeit és a nagy szabószámlákat. Mert az asszonynak lépést kell tartania a divattal, ez pedig oly gyakran változik. Aztán a tanácsosnénak már egy hét óta új kalapja van, de azért a fogalmazóné ő nagyságának lehetőleg még újabb kalapot kell beszerezni.

A deficit pedig a fényes hajlékban állandó tanyára lel. Mikor a hivatalnok felveszi fizetését, nem tudja mit fizessen ki előbb: Lakpénzét még egyszer annyival meg kell toldania, hogy kielégítse a háziurat, aztán a sok eszedékes részlet a hitelre tett bevéssérlások után és azok a váltó-terminusok. Nem futja ki a kevés jövedelemből a sok kiadás, fel kell szakítani egy új, nagy lyukat, hogy be lehessen tömni a régi kisebbet, míg végre ott áll az áthidalatlan örvény előtt és hozzá nyul a — máséhoz. Még egy rövid kapkodás, egy kis lutri, egy kis szerencse próbáló bórzejáték, míg végre össze-csapnak a hullámok és a hirlapok ujdonsági vagy törvénytörési rovatában megjelenik a rettegett nekrológ . . .

alá. Ez volna a sirűgyre vonatkozó legrégibb okmány.

A legfontosabb benne az, hogy 1839. június 23-dikán, midőn a kápolna márvány padozatát restaurálták, a leirt helyen Zrinyi Ilona holttemetét egy díofa-koporsóban meglették; a II. Rákóczi Ferenc emléklapjának felirata után hitték azt is, hogy az ő holttemete szintén az anyjái mellett lesz; de azt ott nem találták. A megdicsőültnek holttestét annak idejében bebalzsamozhatták, mert az össze volt ugyan aszva, de formáját nem veszté el, ami ott nagy feltűnést okozott s közőhajtás szerint ki volt téve a templomban s a hivek messziről zarándokoltak oda. Történt, — így beszélik a francia levelekben az említett szerzetesek, — hogy egy római katolikus örmény nő: Ounanian Katinko, ki arsan támadt nagy daganat következtében megvakult, fogadalmat tett s a tetemhez vezetetté magát, hol a megdicsőültet szentnek cimezván, közbenjárásért esdedezett s ime a nép legnagyobb bámulatára, kilenc évig nélkülözött szemevilágát ismét visszanyerte. Ezután a holttestet ugyanazon a helyen, a hol előbb nyugodott, nagy pompával eltemették. A temetési szertartást három, akkor Konstantinápolyban időző püspök végezte.

A sirt, másodizben 1858-ban bontották fel, midőn a rendfőnök Bricet volt. Ki tudja miért történt ez? Két szemtanu még él: a

jelenlegi öreg templomszolga és a zárának most is működő kőműves mestere: a görög Theodori, kik azt tanusítják, hogy II. Rákóczi Ferenc földi maradványainak helyét akkor sem találták meg. Ez alkalommal a Zrinyi Ilonának még mindig formás holttemetét rendes sírűregbe helyezték, ennek falai gyanánt máltai vízhatlan kőlapokat alkalmaztak, a sírűreget hasonló minőségű kőlapokkal befőttek s ezek fölé pedig a padozatnak három márványlapját helyezték.

De hol van II. Rákóczi Ferenc sirja? azt ki tudja ma már.

Ezt óhajtottá volna megtudni Jargyik Methodius magyar szent-ferenci szerzetes is, ki tizenkét éven át a pérai fő-utcában létező szent Máriáról címzett katolikus templom káplánja volt. Ő az 1839-ik évi felbontásnál jelen volt s tizenkét éven át igyekezett a rejtélyt földeríteni. De nem sikerült neki. Visszakerült aztán Magyarországra, de az a gondolat otthon sem hagyta nyugodni. Ő írta azt a latin levelet, melynek másolatát a zárda évkönyvében olvastam s melyből egyet-mást feljegyeztem. Tót Megyerről 1862. január 3-áról van kelteve. Említi, hogy ismeri a két izben való felbontás eredményét, vagyis eredménytelenségét, mindamellert kéri a zárda főnökét, hogy tudósítaná őt, ha II. Rákóczi Ferenc sirja felől valami kiderülne. Választ azonban nem kapott s azt ez ügy-

Az emberek pedig, rövid pletyka után áttérnek fölötté a napirendre; a helyett, hogy a módját akarnák lelteni: hogyan gyógyítsák ezt a természetellenes társadalmi életet?

Páter Péter.

Napirend 1897. április 16-án.

Naptár: péntek, apr. 16. Róm. kath. Nagypéntek — Prot. Nagypéntek ünnepe. — Görög kel. (ápr. 4.) József. — Zsidó: Nisan 14. — Nap két 4 óra 54 percek; nyugszik 6 óra 34 percek. — Hold két este 6 óra 2 percek; nyugszik reggel 3 óra 59 percek.

Időjárás hőmérséklet 14 Celsius fok meleg; légneműs 752. — Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: változó felhőzet mellett hőemelkedés és délen esapadék várható.

Nagyheti ájtatosságok: székesegyházban 8 órakor mise s utána szentbeszéd a katedrálisban, belvárosi templomban 8 órakor mise, délután 5 órakor lamentáció és szentbeszéd; hadakülvárosi templomban 8 órakor mise, d. u. 6 órakor horvát szentbeszéd.

— **(Térzene.)** A cs. és kir. 44-ik gyalogezred zenekara vasárnap délelőtt 11 órakor a színház előtt térzenét tart a következő műsorral: 1. Magyar nóták (közkivá-natra) Christoph Tivadartól. 2. Nyitány „Nabukodonozor“ című operából, Verditől. 3. Mirtuszlombok, keringő Strausztól. 4. Fáklyatánc, Mayerbeertől. 5. Hófehérke, francia polka, Metaschektől. 6. Egyveleg „Boccaccio“ operettből, Rosenkranztól.

— **(Bucsu-bankett.)** Hozer Ármín, posta és távirdataácsos tiszteletére, ki Pécsről Pozsonyba távozik, tegnap este fényes bucsu bankettet rendezett a „Nádor“-ban a posta és távirdataigazgatóság tisztikara. A banketten igen sokan vettek részt meghívott vendégek s az a legjobb kedélyhangulat mellett benyult a késő éjjeli órákba is.

— **(Ujvidéki növendékek nálunk.)** Az ujvidéki felsőbb kereskedelmi iskola 30 hallgatója, kik nagyváradi-fiume-velencei tanulmányutjokról most térnek vissza, holnap hajnalban Pécsre érkeznek s a holnapi napot itt töltik, megnézvén a város középületeit, ipari és kereskedelmi vállalatait. A tanulókat Kondor Béla, a helybeli

kereskedelmi iskola igazgatója kalauzolja s a „Nádor“-ban lesznek megszállva.

— **(Az országos tornaverseny)** határnapját június 20 dikára tűzte ki a közoktatásügyi miniszter. E napon lesz tehát Pécsen megtartva a tanulók országos tornaversenye s résztvesznek benne a fiumei, győri, pozsonyi, székesfehérvári és a fővárosi középiskolák növendékei.

— **(Passach ünnepe.)** Holnap este köszönt be izraelita vallásu polgártársaink husvétja, a Passach ünnepe. Szombaton ülik meg a husvét nagy napját s vasárnap is ünneplik lesz; valamint a husvét nyolcadán jövő pénteken és szombaton, szintén ünneppel fejezik be a Passach egyhetes ünnepét. Szombaton délelőtt 10 órakor ünnepélyes istentisztelet lesz az izraelita templomban, melyen Perls Ármín dr. főrabbi fog hitszónoklatot tartani az ünnep jelentőségéről.

— **(Vásár Szigetvárott.)** Jövő kedden országos vásár lesz Szigetvárott, mely hétfőn kezdődne ugyan, de a husvét ünnepe miatt keddre halasztották. Kedden és szerdán lesz az állatvásár, csütörtökön pedig a kirakodó vásárt tartják meg.

— **(Ováció Pálfy Ninának.)** Tegnap éjjel a 11 órai vonattal utazott el Pécsről Pálfy Nina, a ki rövid ideig tartó szerepléseivel a közönség kedvencévé lett. Nagyszámu tisztelői kísérték le a pályaházhoz, a hol egy gyönyörű készületű csokorral lepték meg, melynek szalagján „A viszontlátásra!“ felírás pompázott. A művész nő tiszteelőinek zajos éljenzése közt lépett a vasuti kocsiba, mely Budapesten keresztül Aradra repíti, a hol nagynénje házában pihenni ki fáradsalmait. Egyelőre senová sem szerződött.

— **(Schläger Antónia hangversenye.)** Schläger Antónia, cs. és kir. kamarai énekesnő hangversenye nem jövő hó 9 én, hanem előbb, jövő hó 4 én (kedden) este 8 órakor lesz a Vigadó nagytermében, melyre jegyek előre válthatók Valentin Ottó zeneműkereskedésében.

— **(A berkesdi jegyzőválasztás.)** Tegnapra volt kitűzve a berkesdi körjegyzői állás betöltése, mely jegyzőséghez 4 község, ugymint Berkesd, Pereked, Ellend és Szilágy tartoznak. Az állásra hét pályázó jelentkezett. Nevezetesen: Lereh Jenő rácpetrei s. jegyző, Székely Ferenc, szederkényi s. jegyző, Bogyay Lőrinc, pécsváradi j. b. irnok, Kovács Gyula pécsváradi s. jegyző, Stranzinger János, pécsváradi körjegyző és Repka József volt berkesdi, jelenleg siklósi segédjegyző. A választás vezetésére Seeh Károly pécsváradi főszolgabíró jelent meg és a következőket hozta javassatba: első helyen Bogyay Lőrincet; másodikon Kovács Gyulát és harmadikon Stranzinger Jánost. A választók mind a négy községből számosan jöttek össze, azonban a főszolgabíró által kijelöltekből a nép egyáltalán nem akart választani és egyhangulag Repka József jelöltetését óhajtotta. A nép óhajáról a választást vezető főszolgabíró mit sem akart tudni s annak megvalósításába nem egyezett bele, felhíván a három jelölt közötti választásra a választókat. Miután erre a nép nem volt hajlandó, tömegesen odahagyták a választási helyiséget és így a választás eredménytelen lett. Legközelebb ismét kitűzik a választás határnapját és nem lehetetlen, hogy ezuttal a nép egyhangú óhaja figyelembe fog vétetni. Az összejövetele és vitatkozás kellő rendben és zavargás nélkül történt, mi a nép józanságára és higgadtságára vall.

— **(Feltört pince.)** Lóbl Vilmos, görcsönyi lakosnak az arányosi szőlőhegyen levő pincéjébe a napokban ismeretlen tettesek betörték és vagy kétszáz literre való siller bort elloptak onnan. A betörők a pince tetejét törték fel s ott a pincébe hatolva, a bezárt ajtót belülről felnyitották s azon emelték ki a jóféle siller, melylyel hogy hová távoztak, most azt nyomozza a csendőrség.

— **(Találtatott)** egy ezüst óralánc. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségnél, ha jelentkezik érte.

ben hiába is várta a lazaristák akkori főnökeitől.

Az akkori osztrák nagykövet szemében az az emlékkő alkalmasint botránykő volt, legalább ezt hihetjük ama történet után, melyet én Szilágyi Dánieltől hallottam s ez uttal elmondok. A pérai „grande champ“ temetőt, melynek evangélikusok osztályába temették az 1849-iki magyar menekültek közül elhaltakat, 1862-ben egy nagy katonai láktanya építése következtében megszüntették, a hamvakat pedig a ferikői fensíkon létesített új evangélikus temetőbe helyezték át, a nemzetek airtelkeit egy kis fehér márványtáblával jelölve meg, melyen az illető ország neve is föl volt írva. A magyar sírtelek táblájára három sorban ezt vészték: „Hongrie. Magyar sírtelek. Janvier 1862.“ Prokesch Osten, az akkori osztrák internuntius, megtudta ezt s fenvegetve követelte a tábla eltávolítását. „Magyarország nincs“, mondá ő. „Ha nincs, legyen! ha másutt nem, legalább a temetőben,“ mondák a honfoglalók. A követ diplomáciai kérdést támasztott a táblácska felírata miatt, a noték balmozdítottak is, de a kőtábla nem mozdult. Végre erőszakhoz készült s horvátjainak útast adott. Az az emeletes ház azonban, melynek tűzfala a temető egy részének kerítésül szolgál s hol ama táblát elhelyezték, egy olasz volt, a ki előlépett s azt

üzente a követnek, hogy: „az ő házának tűzfala, tűzhelye, sőt az egész ház a magyar emigrációnak rendelkezésére áll, de az osztrák követ az ő házi falának vakolatából ne próbáljon egy morzsányit is eltávolíttatni“, megüzente azt is, hogy ő argusz szemekkel őrködik éjjel nappal embereivel együtt, mire aztán az internuntius is meghátrált. S vajjon a gyűlölet, mely képes a temetőbe erőszakoskodni, nem hatolt e be a sírba is? Az akkori és azelőtti osztrák követséget bántotta minden, a mi magyar volt. Például a hírneves történetíró Hammer József, a ki követségi tolmács volt, „Constantinopolis und der Bosporos“ című, 1822-ben megjelent nevezetes művében Zrinyi Ilona és II. Rákóczi Ferenc síremlékeit nem is említi, holott sok más jelentéktelen újabb sírfeliratot közöl. Az ő idejében még a szerail külső falain hevert (később a Tophanéba került) Rákóczi Ferenc két ágyu feliratát ismertető ugyan, de a fejedelem nevét eltorzítja s azt ismételve „Razkoci“-nak írta. E munkában leírta ő a hét-torony történetét is, de a nyugati kultúraért ott szenvedett magyarokról egy szóval sem emlékezett meg. Ha történetírót is elfogulttá tett a vak gyűlölet, akkor a többtől ennél rosszabb is kitalálható. Magyarország címere különben még most sem látható a pérai nagykövetség palotájában, noha ez idő szerint a palota ura magyar főúr.

Magyar ügynek és magyar elemnek pártolásáról szóló adatok e követség évkönyveiben vagy épen nem, vagy csak igen vékonyan léteznek. Századok lefolyása alatt egyetlen egy példa fordul elő, mint kivétel. Tököly Imrének síremlék-lapját (maga a sír már ismeretlen) Izmidben a végpusztulástól egy osztrák követségi tanácsos, a pozsonyi Vecsera Albin (Izmitnél földbirtokos) mentette meg, sőt azt emlékszerűen a saját költségén felemeltette, a miért a nemes báró a magyar nemzet köszönetére méltó. De ez az eset páratlan is.

Sok szalmatűz lobogott már a Rákóczi Ferenc hamvainak hazavitetése végett. Elaludt azonban, mint sok más szép föllobbanás Különbén bajos is volna haza szállítani, míg nem tudjuk, hol vannak. Tán a műemlékek országos bizottsága, vagy a történelmi társulat tehetné meg az első fontos lépést arra, hogy kikutattassa: hol vannak e hamvak.

Rákóczi Ferenc emléklapja most egy megkövült vád. Fölötté a hősök szellemei Kölcsey fájdalmát sutogják:

Fejedelmünk hajh! vezérünk hajh!
Magyartok gyászba ül,
Még leng a szellem föltek —
S már lelke sem hevül!

— **(Korán érett csemete.)** Ma reggel Fojes Pálné, magyarhertelendi lakosnő azt jelentette a rendőrségnél, hogy a piacon jártában kilopták a zsebéből 10 frtot tartalmazó pénztárcáját. Gyanuja egy tízéves gyerekre irányult, aki ott settenkedett körülötte, de később gyorsan elpárolgott mellőle s mikor kereste a pénztárcáját a zsebében, nem találta sehhol. A személyleírás után meg is indult a nyomozás a gyanuba vett gyerek kézrekerítése végett, akit csakhamar el is fogtak. A korán érett csemete azonban konokul tagadta a lopás elkövetését s bár már több ízben volt baja vele a rendőrségnek, most sem vállalta el a vádat. A gyanu azonban mégis alapos, hogy ő követte el a lopást, mert özvegy anyjánál, aki pedig szegény asszony, a megtartott házkutatás alkalmával épen 10 frt készpénzt találtak, mire névsze bár az asszony elő tudott állni a móddal, hogy hol szerezte azt, mégis az ügyben tovább folytatják a nyomozást.

— **(Hogy tanul a suszter vivni?)**

A história legeleje az, hogy a suszter elmegey bőrt vásárolni. Mivel azonban künn lakik a szigeti-külváros végén, mire beérne a központba, megszomjazik és betér a kocsmába egy pohár borra. Az egy pohár borból vagy féltucat s a késő délutánból este lesz, mire kijön a kocsmából. A pénzének nagy részt a nyakára hágott, de mert a bor tüzesiti belőlről, van elég kurázsija, hogy hitelre akarjon venni bőrt. Indul is, el is ér egy házhoz, a hová be is nyit. Nem bőrkereskedés ugyan a helyiség, de fiatal urak lakása s ő mégis jó, finom bőrt kér tőlük. Azoknak a kezén hatalmas keztyük, a keztyükben kard s a fejükön sisak van; épen vivni tanulnak egymás között s jókedvűen invitálják a susztert, hogy bőrt ugyan nem adhatnak neki, de szíjjat hasítanak a saját becses bőréből, ha akarja. S mit ne akarja egy suszter, ha a keblét a bor gőze hevíti?! Komolyan veszi a meghívást, neki gyürkőzik, dörzsöli a vasos két tenyerét s kiáll a szoba közepére, hogy „no hát ide jöjjenek az urfiak.“ Azok persze, látván hogy komoly kezd lenni a dolog, kérik, hogy csak menjen haza békességgel s mikor nem megy, hanem őket akarja kiexpediálni a szobából, közrekapják s kiteszik a szűrét az ajtón úgy, hogy a feje is betörik tőle. A suszter pedig véres fejjel megy a rendőrségre és ott keres elégtételt, a honnan a bírósághoz utasítják. Így tanul meg a suszter vivni a — saját kárán!

— **(Egész öltöny ruha ingyen.)**

Sáfár Sámuel, magyarürögi lakos, tegnap délután bejött Pécsre, hogy itt egy öltözet ruhát vegyen a fia számára husvétii ajándékkul. A ruhát meg is vette s aztán pihenőre betért egyik pálya-utcai kocsmába, beállítván a kocsiját is az udvarra. Az új ruhát ott hagyta szépen becsomagolva a kocsiiban s rövid félórai pihenés után hazafelé akart hajtani. Nagy vala azonban a meglepetése, mikor az új ruhát nem találta sehhol. Szórin-szálán, eltűnt az. Valami enyveskezű jómadár leemelte a kocsiról s odább állott vele, míg ő odabenn a kocsmában pihent. Természetesen, sietett bejelenteni a kárát a rendőrségnél, azonban még nem tudni, ki volt a

szerecséskezű tolvaj, aki a lopás révén egész öltöny ruhához jutott, még pedig — ingyen!?

— **(Utcai harc.)** A felsővámház-utca végén ma reggel véres utcai harcot produkált három napszámos ember; ketten voltak egy ellen és alaposan el is verték Kiszér Ferencet, a verekedés harmadik hőst, aki véres fejjel bandukolt aztán hazafelé. A két verekedő cimborá, mikor dühét ellenfelükön kitöltötték, gyorsan megugrott a helyszínéről, még mielőtt letartóztathatták volna őket. A megvert ember otthon bekötöztette a fejét és úgy ment aztán jelentést tenni az esetről a rendőrségnek, ahol megindították az eljárást az utcai harcosok ellen.

— **(Elriasztott csirkefogó.)** Valami vállalkozó szellemű csirkefogó olcsó csirkehusra akart szert tenni a husvétii ünnepekre s ezért meglátogatta az éjjel a mezőszél utca egyik házat s az udvaron levő tyukól belakatolt ajtaját próbálta feltörni, azzal a szándékkal, hogy a bentlevő tyukok közül egypárt elemeljen. Azonban a szerecsse nem kedvezett neki, mert a házbeliek figyelmessé lettek a zajra és ki is jöttek, hogy megnézzék, ki jár odakint. A csirkefogó persze ekkor már kiugrott az udvarból s eltűnt a mezőn. Az ől ajtajánál, melyről a lakatot már csaknem egészen lefeszítette, egy rás-polyt hagyott hátra, mely egyetlen bünjelként most a rendőrségnél fekszik.

— **(Vérengző szomszéd.)** Kishajmás-pusztán Bogrics Vazul, ottani lakoskosnak a szomszédja, tegnapelőtt este mindenáron vért akart látni. Már régebb idő óta kutyamacska-féle barátságban élt Bogricsókkal s végre ki szerette volna tölteni a boszuját rajtuk. Először csak szóval kezdte a veszekedést, majd egy vasvillát kapva a kezébe, áttört a szomszédék portájára és hanem menekülnek előle, leszurja, a kit legközelebb előtalál. Szerencsére, becsukódtak előle a házba és a gazda az ablakon keresztül puskacsővel köszöntötte, a mikor aztán elment a további kedve minden vérontástól. Lecsillapodva hagyta oda a szomszédék portáját, a kik ma feljelentették az esetet a szolgabírósnak további intézkedés végett.

— **(Megharapta a kutya.)** Sitzbacher Teréz, nyolcéves kis leányt, ma délután félnégy órakor a szigeti-országuton egy kutya jobb lábszárán megharapta. Az ebet megfogták és kivitték megfigyelés végett a gyepmesteri telepre; a kis leányt pedig a kórházba vezették, hol sebét az orvosok kiégették.

— **(Élelmes szobacicus.)** Akár állandó rovatot lehetne nyitnunk a tolvaj csalédek hőstetteinek a megéneklésére, annyi lopást és egyéb csalafintaságot követnek el azok mostanában. A rendőrség jelenleg egy élelmes szobacicus után nyomoz, a ki egy kereskedőnél szolgált s onnan rendszeresen hordogatta a boltcikkeket ismerőseinek, úgy hogy egész csomó „kundschaftja“ volt már. Tegnap jöttek a nyomára bűnös üzelveinek, de még a rendőrségen jártak, addig a szobacicus, rosszat sejtve, összepakkolt és megszökött. Emléklül még egy arany gyűrűt is elvitt magával, a melyen bizonyára utik öl

seget szerzett és most valahol biztosabb vidéken jár.

— **(Dr. Lendl Adolf zoologiai intézete),** (Budapest II. Donáti-utca 7.) mely nemcsak hazánkban, de a külföldön is kitűnő hírnévnek örvend, újabb időben ismét rendkívül sok és szép praeparatumot állított elő, minthogy most ismét megkezdődött mindenféle a vadászat és a vadászok minden ritkább madarat és állatot kitömés végett beküldenek a nevezett intézetbe, ahol azokból valóban szép és természetű trophaeákat állítanak elő igen jutányos áron. — Mindenkinnek szives figyelmébe ajánljuk a nevezett intézetet.

— **(Uj divat.)** Uj divat lép életbe a harisnyaviselés terén. A harisnyának különös szerepe van a társadalomban. Elismerik, de nem beszélnek róla. Szemet hunyunk fölötte, kivéve, ha női láb van benne. Ezért fontos a női harisnya. Nem azért az, hogy viseljük, hanem azért, hogy lássék. Mint viselet, csak a női ruhának egyik része, mint látvány, a a nőnek része. Ezt a harisnyát most Párisban reformálják. Csak a színét, de hiszen a harisnyának épen a színe látszik. Eddig fekete volt, ezután fehér lesz. A virágos fehér selyem harisnyát kapta föl a divat. A fekete harisnya misztikus volt, a fehér naiv lesz. Amaz a veszedelmet jelképezte, emez az ártatlanságot szimbolizálja. Mert maga a női láb ártatlan, a bűnösök mi vagyunk. Csak mi tartjuk, hogy a nő a lábánál kezdődik, míg a férfi végződik nála. Természetesen a maga lábánál, nem a nő lábánál. Mert ennél korántsem végződik. És jó is, hogy a fehér harisnya lesz divatos. Ha már igaz, hogy a harisnya a nőnek része, fejezze ki a női tisztaságot is. A fekete harisnya csak sejtette ezt, a fehér hirdetni is fogja. A fekete harisnya csak formákat látatott, a fehér a jellemnek is tükre lesz. A nőiség helyet kap a harisnyában s a szigorú moralisták is meg fogják nézni a női harisnyát. Talán megtudják akkor, hogy a nőnek nemcsak lelke van, hanem lába is, s talán megértik azt is, hogy az ember nem borul csak le a lábához, hanem meg is nézi őket. — A fehér harisnya nagy változásokat okoz a közfelfogásban. A kilátzó harisnya nem lesz illetlenség, a női harisnyát szájára veheti a legszigorubb társaság is. Különben kár lenne érte, maradjon csak meg a női lábbon.

— **(Paraszt Pithya.)** Egyik szomszéd meggyei kis község dicsekedhetik azzal, hogy ottan lakik és végzi boszorkányos művészetét az az asszony, kinek híre már nagyobb, mint akármelyik jobbajta egyetemtudósé. Mindhiába, még mindig hajlik a nép a titokzatos dolgok felé, miről a következő sorok is tanuskodnak, melyekkel egyik tudósítónk a paraszt jósnőt jellemzi: A tudós asszony a maga nemében nem utolsó alakja a babona-korszak ködvilágának. Ráncos szoknyában, patkós csizmában jár ugyan, póriasak a kifejezései is, de mégis hiveinek száma légió. Különösen az asszonyok, kik a babona mérgétől megkábulva, ha szívükben esett valami szerelmi galiba, ha a hófehér gunárt a tojókkaal együtt kilopták az-
t-lból, ha gyógyíthatlan sorvadás emészt a

családból valakit, vagy ha valami rég elföldelt kedvesükről akarnak titkosan másvilági híreket hallani, akkor a harmadik vármegyéből is képesek elszekerezni a szoknyás tudós asszonyhoz. És le nem lehet írni azt a hatást, hogy egy ilyen tüzes szemű, félig meddig maga is idegbeteg nőcseléd, milyen igéző erővel képes hatni a kíváncsiságtól, a hisztériától szinte megzavart asszonytársaira, kik mint a szivacs a vizet, úgy nyelik minden elejtett szavát, kik hallgatva a tudós asszony mélabus, ismétlődő fátyolozott, értelmetlen szavait, mintha csak szinte látnák maguk előtt azt a drága halottat, kinek árnyékát felidézni óhajtották. Elmondja, hogy mint halt meg, mint temették a sirba, természetesen előbb odavetett kérdésekkel a főbbekre már tájékozva magát! És eközben szeme kerekre felnyílik mintha csak pillantását odaszegte volna a padlásra, oly mereven néz fel, ajkai elébb értelmetlen szavakat gagyognak, ah, ez az előadás! . . . És a kíváncsi asszonyság, ki tudakozni jött, mintha maga is érezné a halottak járását kelését? . . . A szive dobogása is meg-meg akad s mikorra már a tudós asszony beszédét kezdi, mintha csak a színvaló volna az, amit mond, úgy elhisz a szegény asszonyka mindent . . .

— Csak egy korona? . . . ezt a prózát meg a jeles tudós asszony akkor mondja a zöldséges kofa élelmes természetével, mikor

a szellemlátásból ébred és felszedi a bolonditása díját.

— Ez lelköm a halottai beszélgetésért kevés! Legalább is két korona a szabott taksa! Ennyiért kiolvasom a jövendőjét a tenyeréből is . . . De azért az élelmes tudós asszonynak mégis nemhogy apadnának, hanem még inkább szaporodnak az elvakult hívői: de a barmai, jószágai és vagyona is. És két-három telek földnél jobban jövedelmez prófétái lelkének szattyingként árult ihlettetése.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel kérjük, sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

Pazar szép kivitelű valódi francia hús-véti tojások és elegáns kivitelű Bombonierek oriási választékban, valamint kizárólag legfinomabb cukrászkészítmények u. m. új Mignon és egyéb dessert sütemények nemkülönben a legujabb Tortakülönlegességek Confect-cukorkák stb. a legjutányosabb árért kaphatók Caffisch cukrászdában Pécsen, Király-utca a segélyzőegyleti palotának átellenében.

Szemorvosok által legjobbaknak talált szemüvegek, orrszorítók és hőmérők rendkívüli olcsó árak mellett a legujabb s legcél- szerűbb foglaltványokban Schönwald Imre

cégnél Pécsen, Király- (fő) utca (Hattyu-épület) kaphatók s ugyanott minden e szakba vágó javítások azonnal és a legjobban eszközöltetnek.

Törvényszék.

§ Vitaülés a törvényszéken. Tegnap délután valóságos vitaülés számba menő vég tárgyalás volt a pécsi kir. törvényszék büntető tanácsa előtt. Vádlottakként Hoffmann Adolf, kéméni lakos, valamint a felesége, szül. Gunderlach Margit és Hoffmann József németbolyi tanító állottak a törvényszék előtt s fel is mentettek a vád és következményei terhe alól, mely magán okirathamisításról szólt. Kezdődött a dolog ott, hogy Hoffmann Adolf Pfeiffer Józsefnek és Weidinger Miklósnak, kik szintén kéméni lakosok, 50 frt illetve 200 frttal tartozott. E két követelés előtt Hoffmann ingatlanaira betáblázva volt Spengler József, kéméni lakos javára 200 frt. Ezt tudták a hitelezők, de azt is tudták, hogy e követelés ki van fizetve, bár nem volt a zálogjog törülve s így nem is igen sürgettek az ingatlanok eladását, mikor perre került a dolog. Végre megtartották az árverést, melyen az összes ingatlanokat 1202 frtért Hoffmann József vette meg, mikor a vételár felosztása következett, jelentkeztek Pfeiffer és Weidinger, hogy követelésüket kielé-

a mélyebb filozofáló helyeket, melyek csak élvezését rontják meg. A fordítás irodalmi értéke is jóval nagyobb, mint sok alakhű, de nehézkes, sivár fordításé és a költemény nálunk való népszerűsítését nagyban elő fogja segíteni.

A Kisfaludy Társaság, melynek műfordítási irodalmunk e nagy föllendülése első sorban köszönhető, szép kötetet adott ki Longfellow költeményeiből Szász Béla fordításában. E fordítások annak idején a Budapesti Szemlében jelentek meg először és méltó feltűnést keltettek. Másfélszáznál több kisebb költemény mellett két nagyobb: a Makkabéus Judás és Pandora című lírai drámák alkotják meg a kötetben ennek az eredeti, hatalmas költői egyéniségnek a képét. Longfellownak századunk költői közt kiváló hely jutott, akinek nyelvünkön való megjelenése örvendetes irodalmi esemény. Szász Béla fordítása sima és erőteljes a Szicíliai Róbert király és egynémely darabja a kötetnek pedig legjobb fordításai közül való.

Az új magyar költői nemzedék az elmúlt esztendőben derekasan szállott sikra. A magyar költői nyelv hatalmasan fejlődik, a forma csinosodik s kevésbé jelentős költőink is szinte művészi könnyűséggel verselnek. De sajnos, nem mondható ez a tartalomról is. — Költészetünk sehogy sem tud alkalmazkodni a kor hangulatához és lírikusaink tiszta szubjektivitása manapság tán még jobban fölpanaszolható, mint bármely más korban. Ime itt állunk az ezredév nagy ünnepi fénye, a dicsőséges múlt újra feltámadt hangulata közben. És nincs valamely hatalmasabb költői alkotás, mely ennek a szép időnek visszhangjaként szállhatna az utókorra. A

Összes munkáinak kiadását is az elmúlt évben indította meg a magyar klasszikusok hagyományos kiadója a Franklin-Társulat. Kemény Zsigmond a világirodalom legnagyobb szellemei közt számít. Hatalmas, őseréjű egyéniség, kinél igazabban kevesen tudnak megszólaltatni valamely kort a maga jellemző, egész jellegét kidomborító vonásaiban. Mélyreható kutatója a léleknek, a szenvedélynek; stílusa pedig minden sajátosságai ellenére is a legkifejezőbb, a melyen magyar író valaha megszólalt. Akár mint regényíró, akár mint essaystát tekintsük: egyaránt nagy. Műveit a baráti kegyelet gondosságával Gyulai Pál rendezi sajtó alá, erre a feladatra bizonyára a leginkább hivatott. Az első három kötet a legnagyobb magyar alkotások egyikét, a Gyulai Pál regényét és a Férj és nő-t közli. Az első megrázóan mélyes hatású korrajz a Báthoryak korából, a másik erőteljes lélektani alapon fölépített társadalmi regény. Csengery Antal munkáinak öt kötetét ugyancsak a Franklin Társulat adta ki újból. Csengery írói működése abban a nevezetes időben kezdődik meg, mikor a nemzet nagy reformátora, Széchenyi kiadja nagy jelentőségű jelszavát, hogy nyomában ujjatereptődjék tespedő nemzetiségünk. A centralisták lelkes táborának egyik leg tudósabb alakja Csengery. Publicisztikai működése nagy jelentőségű, essai e nem-beli legjava termékei irodalmunknak. Filozóf elméjével, széles és nagy látókörű tudásával, stílusa erejével: munkái maradandóvá teszik nevét. A gyűjteményes kiadást nemcsak tartalmas és becses volta, de olcsósága is felette ajánlja.

Nagy jelentőségű és nemcsak a szó sablonos ér-

gittessék, mert hiszen ők voltak első helyen betáblázva, tudtukkal az előbb álló Spengler követelése rég ki lévén egyenlitve. Igen ám, de ekkor Hoffmann József felmutatott egy engedményt Spengler aláírásával, melyben az az őt megillető követelést reá ruházta s ez alapon felvevén 206 frtot, a másik két hitelező kielégítetlen maradt, mivel a vételár többi része egyéb elsőbbrangu követelésekre ment fel. A két hoppon maradt hitelező most már ez engedmény hitellességét támadta meg s feljelentésük folytán a vizsgálat megindult Hoffmann Adolf és társai ellen. Kitént azán — a mint az a végtárgyaláson beigazolást is nyert — hogy Hoffmann Adolf helyettapja, Gunderlach János lefizette Spengler József követelését a 200 frtot és mintegy 96 frt járulékát Nemes Vilmos pécsi ügyvéd előtt. Nyugtát kapott a lefizetéséről, de törlési engedélyt nem kért, mert nem tartotta szükségesnek. De az a lefizetés különben csak kölcsönben ment; az öreg Gunderlach a 296 frtot kölcsönadta a leányának, a mit az tanuk előtt el is ősmert s kötelezte magát, hogy megfizeti az összeget, a mikor teheti. Hogy az ingatlant Pfeiffer és Weidinger elárverestették, a család megállapodott, hogy Hoffmann József megveszi a birtokot s felét hétszáz forintért eladja Gunderlach Margitnak, a ki kifizeti ezért a 296 frtos Spengler-féle kiegyenlített követelésre eső részletet az árverésen fenmaradt vételárból. Ily alapon állt elő aztán Hoffmann József az engedmény-

nyel s ezért esett el a két másik hitelező követeléseik kielégítésétől.

A vádlottakat Nick Alajos dr. védte a végtárgyaláson; a panaszosokat Toldi Béla dr., a vádhatóságot pedig Nagy Géza dr., kir. alügyész képviselte. A bizonyítási eljárásból következtetve, a közvádó nem látott mást a jelen esetben csak a szokásos családi politikát, hogy a dobra került vagyon benn maradjon a család körében. Ezért vette meg az ingatlant Hoffmann József s ezért jött létre köztük az egyezség, hogy felét Hoffmann Adolfnak eladja, ha ő a Spenglernek kifizetett 296 frtot a vételárból megadja neki. Hogy ezt aztán az engedélyezési okirattal vitték ki, ebben hamisítást nem lát, mert tényleg kifizette az öreg Gunderlach, lánya helyett, az összeget a hitelezőnek s hogy a kifizetett követelés a telekkönyvből nem lett törölve, ez egyszerű nyilvántartási tévedés. Törvénysértés ha látszik is fenn forogni, jogsértés egyáltalán nincs mert a más helyett kifizetett követelést érvényesítette csak Hoffmann József a Spengler, illetve az öreg Gunderlach engedélye alapján. Ezért elejtette a vádat a vádlottakkal szemben s maga Nick Alajos védő is e nemben kérte védencai felmentését. Toldi Béla dr., a panaszosok képviselője, azonban törvénysértést, de még inkább jogsértést is látott vádlottak cselekményében fennforogni s ezért elítéltetésüket kérte. Valóságos magánjogi vita fejlődött ki ekkor a végtárgyaláson, mely az „engedmény“ jogi természetéről forgott s a bírák ítéletet

hozó tanácskozásiában is folytatódott s este hét óra előtt azzal végződött, hogy a törvényszék az ügyész álláspontját fogadta el s a vádlottakat felmentette. A felmentő ítélet ellen a panaszosok és képviselőjük, Toldi Béla dr. ügyvéd, felebbezést jelentettek be.

§ Bajba jutott rab. Halált okozott súlyos testisértésért a kir. kuria két és fél évi fegyházra ítélte Markovits Illést, a ki halálát okozta egy verekedés alkalmával Milasics Sztipónak. Az ítéletet tegnap hirdették ki az elítélt előtt, a ki az elnök kérdésére, hogy „van-e vagyona,“ biztos hangon felelte — „nincs.“ Felpattant azonban a helyéről az elhalt özvegye, a ki szintén megjelent az ítélet hirdetésén és előadta a következőket:

— Igenis van neki, vagy legalább is volt vagyona, tekintetes uraim. De mikor a tekintetes urak kimondták rá, hogy szegény árván maradt kis leányomnak 14 éves koráig, nekem pedig, a mig férjhez nem megyek, évenként 40—40 frtot lesz köteles fizetni, hát a hogy haza ért, rögtön átiratott mindent az ipjára.

A királyi ügyész a törvényszék előtt tett eme panaszára az özvegynek indítványozta, hogy a vagyona biztosítási végrehajtást vezessenek és család miatt indítsák meg a vizsgálatot Markovics Illés és ipja ellen. S a törvényszék ezt el is rendelte s így a büntetése kiállása végett a kir. ügyészségnek átadott rab most új bajba jutott, melyből, hogy kilábol-e, azt a jövő fogja megmutatni.

telmében kézagpótló a Heinrich Gusztáv szerkesztette Régi magyar könyvtár. Célja első sorban az irodalomtörténeti oktatás alapjául szolgáló könyvek kritikai kiadása, régi magyar írók hozzáférhetővé tétele. Heinrich Gusztáv neve elegendő alapot nyújt a sikerre. E kiváló tudósunk, akinek a régi magyar írók, főleg a múlt század magyar írói ismertetése körül elévülhetlen érdemei vannak, helyes érzéssel választotta meg az első köteteket. Aranyos-Rákosi Székely Sándor A Székelyek Erdélyben című sokat emlegetett, de eddig meglehetősen époszával indult meg, a tárgyi jegyzeteknek nagy bőségével. Imre Lajos Heltai Gáspár meséit, kíséri magyarázó jegyzetekkel, míg Bayer József és Fülöp Imre a régi magyar drámairodalmat mutatják be a pálos-iskolai drámákkal és a székely nagypénteki misztériumokkal.

Az idegen klasszikusok is kezdenek lassan-lassan meghonosodni irodalmunkban. A magyar műfordítás irodalma, mely a hatvanas évek elején Molière és Shakespeare fordításával oly hatalmasan föllendül, az utóbbi évtizedben eddig példátlan virágzásnak indul. Munkásai sorában kétségtelenül legtöbb érdeme van Radó Antalnak, aki lankadatlan buzgalommal magyarítja idegen irodalmak nagy alkotásait. Alighogy elkészült az Ariosto kitént fordításával, máris egy nagy és eléggé nem méltányolható munkára vállalkozott: Firduszi nagy époszána, a Sahnámének lefordítására. Az elmúlt esztendőben két epizód jelent meg belőle: Szijavus és a Zál és Rudabé. Kilenc évszázad változó irodalmi ízlései nyomtalanul szálltak el a Királyok Könyve fölött, melyhez mint a természetesség, a tiszta költészet kiapadhat-

lan forrásához térünk meg. A Szivajus hadverő daliák nemes küzdelmét zengi, míg a Zál és Rudabé bájos szerelmi történet. A fordító klasszikusan adja vissza az éposz e legszebb részeit. Kis Sándor kegyesrendi tanár Terencius vigjátékait fordította le és az akadémia kiadta. Terencius ama vigjáték írókhoz tartozik, akik Aristophanesszal és Plautussal, Molièrevel és Goldonival együtt örökké mulattatni fogják az emberiséget. A szegény rabszolga költőfia csakhamar belekerült Róma előkelő köreibbe, hogy legyűrje népszerű vetélytársát a nyersebb Plautust, majd hazája határain is túl terjed neve, hogy évszázadokra szóló polgárjogot nyerjen a világirodalomban. Ő volt tanító, mestere a vigjáték halhatatlan mesterének Molièrenek és minden kor vigjátékírójának. Műveiből több jelent meg eddig is magyarul, Kis Sándor teljes fordítása azonban tartalmi hűség és finomság tekintetében messze tulszárnyalja minden elődét. Baksa Sándor Homérosz Illiász-ának első hat énekét fordította le zengzetes magyar alexandrinusokban. A fordítás érdeme, hogy Homér örökbecsű alkotását hozzánk közelebb hozza, hogy alakjában, szellemében magyarrá teszi.

A klasszikus forma elvesztésével kétségtelenül sokat veszít klasszicitásából az éposz is, de Baksa nyoma nyomon követi a szöveget és oly szépen versel, hogy formájavesztett fordításában a teljes Homér mitsem fog veszíteni világra szóló dicsőségéből. Érdekes kísérlet Gárdonyi Gézáé is, aki Dante Poklát fordította le. Az eredeti terzináit szabad jambusi sorok váltják föl, melyek kétségtelenül kellemesen hangzanak. Dante époszából magát a költeményt nyújtja, elhagyván

TÁVIRATOK.

— **Minisztertanács.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Tegnap délután minisztertanács volt. Wlassich Karlsbadban, Lukács Görzben, Dániel torontáli birtokán időzvéen, nem vettek részt.

— **Bányaszerencsétlenség.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A rajnai Wesszfaliában, Oberhausen bányában, tegnap délelőtt bányalég robbanás volt, a mely tíz bányászt megölt.

— **Szerencsétlenség a tengeren.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A fiume—abbaziai rövid vonalon közlekedő „Volosca“ nevű személyszállító gőzös egy csónakkal, melyben két kikötő építő munkás volt, összeütközött. A csónak elsüllyedt, a munkások odavesztek. A kapitány ellen megindították a vizsgálatot.

— **Megőrült tábornok.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Polko tábornok, a budapesti lovasdandár parancsnoka, megőrült. Tegnap nem akarta a rapportot aláírni és olyan sajtóságon viselkedett, hogy a helyőrségi kórházba vitték. A katoná-orvosok konziliumot tartottak fölötté, minek következtében a Schwarzer-féle elmeógyógyintézetbe szállították. Szenvedélyes lovas és híres gátugrató volt. Többször leesett a lóról, minek következtében agyrázkódást szenvedett. Gavallér, szeretetreméltó katona volt, tisztársai körében a részvét iránta általános.

— **Elítelt szerb zsurnaliszta.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Gruits szerb hírlapíró, akit a zombori kir. törvényszék Brankovits patriarka rágalmazásáért 3 havi fogházra és 500 frt bírságra ítélte, a szegedi kir. ítélőtábla büntetését csupán 3 havi fogházra szállította le.

— **Választás az Erzsébetvárosban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Csernátony 1853 szavazattal győzött Fektor 400 szavazata ellenében.

— **Eötvös Károly felolvasása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Eötvös Károly tegnap este a lipótvárosi kaszinóban érdekes felolvasást tartott „Összeférhetetlenség a pozsonyi országgyűlésen“ címmel.

— **Grácba ment meghalni.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Teck hercegnő férje tegnap Grácban öngyilkos lett.

— **Öngyilkos Zichy gróf.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Zichy Guidó gróf Seregélyesen (Főjér megye) anyja sirján föbe lőtte magát. Meghalt. Huszonkét éves volt, milliós vagyonnak az ura. Tették okát nem tudják. Anyja szintén öngyilkos volt; azt hiszik, öröklött elmebaj adta kezébe a fegyvert. A gróf növendéke volt a magyaróvári gazdasági akadémiának.

— **Terjed a pestis.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Honkongból jelentik, hogy Kinában a pestis járványszerűleg kitört s tömegesen szedi áldozatait.

— **A háború küszöbén.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A görögök tegnap újra áttörtek a török határon s Ellasszonál véres harcokat folytatnak a törökökkel.

— **Kneipp páter.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Kneipp Sebestyén egészségi állapotáról aggasztó hírek keringtek; a páter azonban ma már tul van minden veszélyen s állapota javul.

Szerkesztői üzenet.

V. B. urnak, Baranyavár. Minthogy küldött nyilatkozatában maga is a „Pécsi Napló“ közleményére hivatkozik, s mivel a mi lapunkban meg sem lett említve, hogy az interpelláló a községyi jegyző és segédjegyző lakásáról is szólt volna, természetes, hogy a helyreigazításnak is csak abban a lapban lehet helye, a melyre Ön is hivatkozik s a mely a nyilatkozatot provokáló állítást közölte. Mi tehát nem vagyunk abban a helyzetben, hogy azt közrebocsáthassuk.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

7323. sz.

Ttkvi 1897

Hirdetmény.

Kemse községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX. és az 1889: XXXVIII. t. cikkek értelmében elkészítettvén, és a nyilvánosságnak átadatván, ez azon felszólítással tétetik közzé, hogy

1. mindazok, akik az 1886: XXIX. t. cikk 15. és 17. §-ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, — valamint az 1889: XXXVIII. t. cikk 7. §-a alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely tehertétel átvitelének az 1886: XXIX. t. cz. 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t. cz. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1897. évi Oktober hó 20-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított keresetük annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ai eseteiben — ide értve az utóbbi szakasznak az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyeztetése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1897. évi Oktober hó 20-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik a fentebbi 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, az e tekintetbeni felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis az **1897. évi Oktober hó 20-ik napjáig bezárólag** nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, — hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak — az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóságánál.
Pécsett, 1897. évi április hó 1-én.

Hirdetések.

Munka-és cseléd
könyvek,

100 drb. 5 frt,

kapható Taizs József könyvnyomdájában Pécsett.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel kiadóhivatalunkban.

Lukrits István

kir. táblai bíró.

9568. sz.

tkv. 1896.

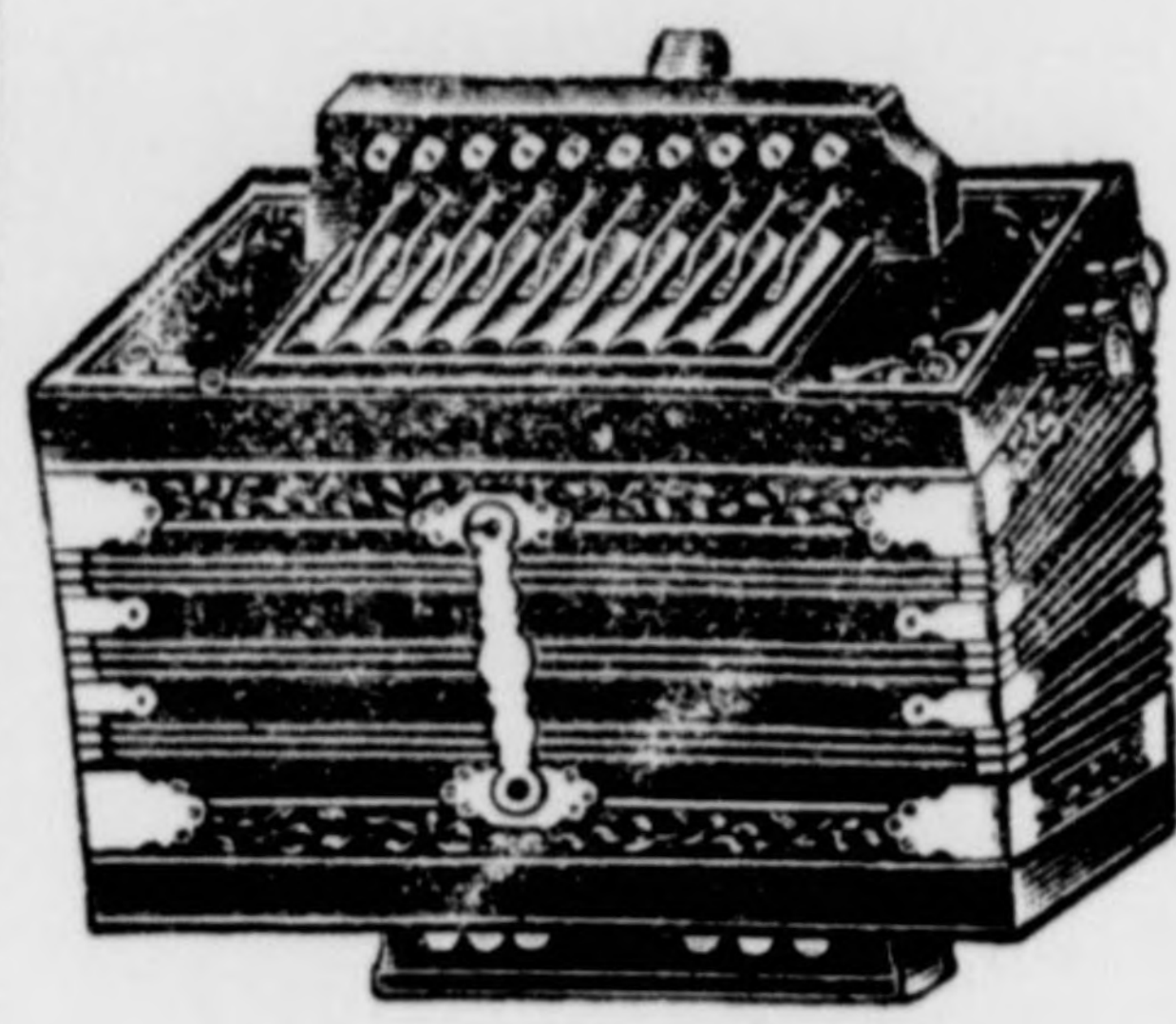
Arverési hirdetmény.

A dárdai kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a dárdai takarékpénztár végrehajtható Czetica Lyubomir és neje Drenovácz Persza illocskai lakosok végrehajtást szenvedők ellen 300 frt tőkekövetelési és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a dárdai kir. járásbíró területén levő Illocska községben fekvő a 68. sz. tjkvben felvett 186 a, 220 a, és 523 b hrsz. ingatlanokra 288 frt; — az illocskai 75. sz. tjkvben felvett 84. hrsz. 76. sorsz. házra és belső-ségre 699 frt; ugyanezen tjkvben felvett 85 a hrsz. ingatlanra 75 frt; — ugyanezen tjkvben felvett 85 c hrsz. ingatlanra 19 frt; ugyanezen tjkvben felvett 85 e hrsz. ingatlanra 37 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1897. évi május hó 7-én d. e. 10 órakor Illocska községben a bíró lakásán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 28 frt 80 krt, 69 frt 90 krt, 7 frt 50 krt, 1 frt 90 krt és 3 frt 70 krt készpénzben vagy az 1881. évi 60-ik törvény cikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-dik évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-c. 170. §-a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárdán, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál 1896. évi december hó 31-ik napján.

Maurer Frigyes
kir. albiró.

„Bohemia“

világhírű verseny harmonikát,

2 karost 4 frt, 3 karost 5 frt, 4 karost 6 frtért szállítok. Ezen hermonikának dupla erős 11 ránczos tömlője van, sarkain **ércvédőkkel**, nyitott, szegezett, nickel klaviatúrával, stb. Mindenik tisztán hangolva és remek orgonaszerű hangga bír.

40 hangu 2. sz. nagyságu 15 1/2 x 33 cmtr. 4 frt, valdi aczél hangu 5 frt.
60 " 3. " " 17 x 34 " 5 " " " " 6.50
80 " 4. " " 17 1/2 x 34 1/2 " 6 " " " " 8 frt.

Öntanító iskola ingyen, portó csomagolás és láda 75 kr.

Hosszu billentyűkkel és gyöngyház lapokkal darabonkint 50 krral drágább. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Küldemény utánvétellel, meg nem felelők kicseréltetnek.

SCHUSTER Eg.,

harmonika-gyáros, **Graslitz**, (Böhmen.)

Hi iszik
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?

„Sznye be jó!“

Mindenki a ki félti az egészségét és mégsem akar lemondani a kávé megszokott kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner-kávé hozzátétele által elvész az idegizgató babkávénak általánosan ismert és rendes használatnál annyira egészségrontó hatása. *****

Mindenki a kinek egészségét valami megrontotta. Különösen ideg- s gyomorbántalmakban szenvedőknél sok ezer esetben a legégszesebb és a legkönnyebben megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé. *****

Minden asszony és gyermek, a kiknek gyöngye szervezetére különösen jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kellemes, enyhe íze miatt, ugy babkávézellel keverve, mint tisztán nagyon szeretik.

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de izletes és a mellett egészséges kávéitalt mégsem akar magától megvonni. Takarékosági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé, akár babkávével vegyítve, akár tisztán. *****

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé valóban egészségi és családi kávé, a mely szemekben a

legjobb malátából készül; a babkávé kedvelt ízét a Kathreiner-féle gyártási mód adja meg neki, a mely a leghíresebb szaktekintélyektől elismerve, minden művelt államban tért hódított. Csak a Kathreiner-kávé egyesíti magában a babkávé kellemesen ingerlő ízét és a malátakávének egészséges, orvosilag elismert és megerősített előnyeit.

Kérelem: Tévedések és megkárosodás kikerülése végett bevásárlás alkalmával tessék jól vizsgáznai az eredeti dobozra, a melyen ez a felírás van **Kathreiner.**

Az olyan csomagban, a melyen nincs rajta a Kathreiner név, hamisított kávé van.

Férfi és gyermek ruhák, felöltők.

Jó minőség, elegáns szabás

Olcso árak!

ZENTLER-féle

es. k. szab. udvari férfi- és gyermek-ruha gyári raktár

Pécsett, király-utcza.